

GRUPLARDA VE SOSYAL HAYATTA

7. Sınıf

İLETİŞİMİN ÖNEMİ

'Doğru iletişim, güçlü ilişkilerin temelidir.'

Dinlemek

Saygı

Empati

Paylaşmak

Anlamak

İşbirliği

SB 7.1.1.

Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme

W

Engin DEMİRCİ

İLETİŞİM

Duygu, düşünce ve bilgilerin farklı yollarla başkalarına aktarılmasıdır.

İLETİ (AKTARILAN)

FARKLI YOLLARLA AKTARILIR

KONUŞARAK

Sözlü olarak duygularımızı, düşüncelerimizi ve bilgileri paylaşıyoruz.

YAZARAK

Mektup, mesaj, e-posta, not gibi yazarak aktarabiliriz.

GÖRSELLERLE

Resim, tablo, grafik, afiş gibi görsel yollarla anlatabiliriz.

BEDEN DİLİYLE

Yüz ifadeleri, jest ve mimiklerimizle de ileti kurarız.

DİJİTAL YOLLARLA

Telefon, internet, sosyal medya gibi araçlarla iletişim kurarız.

SONUÇ:

ANLAŞIRIZ,
BAĞLARIMIZ
GÜÇLENİR!

İletişim sayesinde duygularımızı paylaşıyoruz, düşüncelerimizi anlatır, bilgileri öğrenir ve anlarız.

Meraklı Öğrenci

İLETİŞİM HER YERDE!

Sence iletişim sadece konuşmak mıdır?

GÖREV:

Sınıftakilerden,
ekrandaki konuşmayan
ama iletişim kuran
karakterleri bulmaları ve
ne anlattıklarını tahmin
etmeleri istenir.

Mizahçı Öğrenci

Çocuklar, ekrana dikkatlice bakın.
Kimse tek kelime etmiyor ama
ortada uçuşann bir sürü mesaj
var. Neler oluyor burada?

HANGİSİ İLETİŞİM? TAHMİN ET!

Sadece bakanlar, gülenler, yazanlar... Sence hangileri iletişim kuruyor?

DİKKAT! Ekrandaki numaralandırılmış karelerden hangilerinin iletişim olduğunu ellerinizle sayı göstererek tahmin edin.

Sunucu Notu:
Surat asmak da
bir iletişim midir?
Tartışalım!

İLETİŞİMİN TEMEL ÖĞELERİ

Mesaj bir yolculuğa çıkar:
Kaynaktan alıcıya... ve cevap geri döner!

1

KAYNAK

Mesajı gönderen

Mesajı gönderdim bitti deme! **Geri Bildirim (Dönüt)** gelmeden iletişim tamamlanmış sayılmaz.

İLETİ

ve düşünce

3

KANAL

Mesajın taşındığı yol ve araç

Şiirin sesi

4

ALICI

Mesajı alan kişi / grup

Şiiri dinliyoruz!

5

GERİ BİLDİRİM

Alıcının verdiği yanıt / tepki

Çok güzel okudun!

CEVAP GERİ DÖNER!

AKLINDA KALSIN!

KAYNAK

→ gönderir

İLETİ

→ taşınan mesaj

KANAL

→ taşıyan yol

ALICI

→ alır

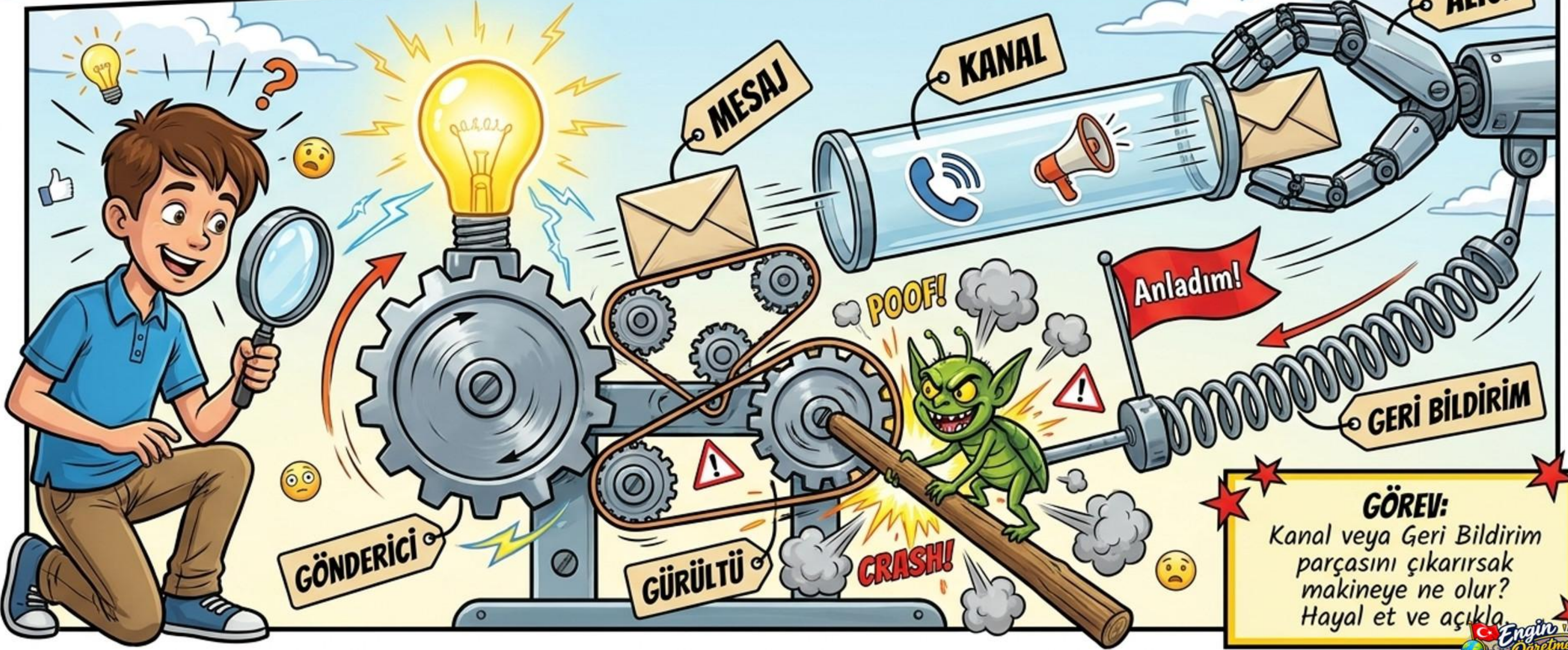
GERİ BİLDİRİM

→ cevap verir

İLETİŞİM, MESAJIN YOLCULUĞUDUR!

İLETİŞİM MAKİNESİNİ İNCELE!

Sence bu makinenin bir parçasını çıkarırsak ne olur?

**MESAJIN
DÜŞMANI**

Gürültü Sadece Ses Değildir!

Mesajı bozan ve anlamı değiştiren **HER ETKİ** iletişimde gürültüdür.

OLAY YERİ GİRİLMEZ

OLAY YERİ GİRİLMEZ

Dosya 1

İLETİŞİM ENGELLERİ DEDEKTİFLİK DOSYASI

Görevin: Suç mahallini incele,
iletişimi bozan engeli bul!

Dosya 2

Olay: Zeynep hararetle hafta sonu maçını anlatırken, Mert sürekli telefonuna bakıp "hı hı" diyordu.

Engel Nedir?

Olay: Ali henüz cümlesine yeni başlamıştı ki, Can araya girip "Biliyorum biliyorum, kesin yine şikayet edeceksin!" dedi.

Engel Nedir?

Dedektif, bir sonraki davayı sen çözmeye hazır mısın?

OLAY YERİ GİRİLMEZ

İlköğretim Haftası dolayısıyla okulda bir program düzenlendi. Programa öğretmenler, öğrenciler ve veliler katıldı. Okul müdürü programın açılış konuşmasında ilköğretimin önemini anlattı. Dinleyiciler konuşmayı dik-katle dinleyerek konuşmasının sonunda okul müdürünü alkışladılar. Bu metinde, iletişimin ögelerinden biri ögelerinden biri olan "geri bildirim" aşağıdakilerden hangisidir?

A) Okul müdürü

B) Dinleyicilerin alkışlaması

☒ Öğrenci, öğretmen ve veliler

D) İlköğretimin önemini anlatan konuşma

İletişim Türleri

İletişimin Üç Şeridi

Yazılı
(Mesaj, E-posta)

Kalıcıdır ama mimikler görünmez; tonlama eksiktir.

İleti Can

Eyvah! Geçen gün mesaj yazarken ses tonumu gönderemediğim için arkadaşım bana küstü! Sadece 'Tamam' yazmıştım. 🙄

Sözlü
(Konuşma, Ses Tonu)

Hızlıdır ama ses tonu yanlış anlaşılabilir.

Sözsüz
(Jest, Mimik, Duruş)

Duyguyu en iyi bu şerit taşır. Aradaki mesafe bile bir iletidir!

Sinyal Su

Yazılı iletişimde 'Tamam.' ile yüz yüze gülümseyerek 'Tamam!' demek çok farklıdır Can. Dijital dünyada tonlama eksikliği en büyük engeldir.

Aynı cümleyi farklı ses tonlarıyla söylersek anlam değişir mi?

Meraklı Öğrenci, sencek var aaldi" Bu tan sarıun domunun memor... Bla bla bla... Bla bla bla...
nin yarılan dam sınırsız/ronsaini deliyor... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla...
Bla bla bla...Bla bla bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla...
Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla... Bla bla bla...

CANLANDIRMA VAKTİ!

**Gönüllü iki öğrenci "Peki, sen bilirsin."
cümlesini biri çok mutlu, diğeri
çok sinirli canlandırırsın!**

"TAMAM" AMA HANGİ TAMAM?

Yazıda ses tonumuzu nasıl gösterebiliriz?

Nokta koydu!
Kesin bana sinirli!
İstemedi tamam dedi!

AĞLA!

PANİK!

Dedektif

Oyun oynayalım mı?

Tamam.

GÖREV: Aşağıdaki 3 farklı 'Tamam' ifadesinin yanına hangi emojiyi koyarsın?

Tamam. | TAMAM! | Tamam 😊

Mizahçı

BEDENİMİZ KONUŞUYOR!

Sözcükler yalan söylese de bedenimiz gerçeği söyler mi?

Bana kızgın mısın?

**HAYIR!
HIÇ DE BİLE!**

TARTIŞ!

Meraklı'nın duruşuna bak.
Gerçekte ne hissediyor?
Arkadaşınla paylaş.

Mizahçı Öğrenci

Meraklı Öğrenci

BİR MESAJ, BİNLERCE ALICI

Hangi araçlar mesajımızı aynı anda milyonlara ulaştırır?

PANİK!

REZİL
OLDUK!

GÖREV:

Çizimlerin içine saklanmış
"kitle iletişim araçlarını"
bul ve işaretle!

Bilgi ve haberleri çok sayıda insana
kısa sürede ulaştırmasını sağlayan araçlara
kitle iletişim araçları denir.

Televizyon

Genel Ağ

Cep Telefonu

Bu içerikleri üreten,
yayınlayan yöneten kurumlar
veya platformlara da
MEDYA DENİR.

Gazete ve Dergi

Radyo

Kitap

ETKİLİ İLETİŞİM

Açık, anlaşılır ve saygılı iletişim kurmak.

EMPATİ

Anlamak

Dinlemek

BEDEN DİLİ

Göz teması

Açık duruş

Duygumu anlatırım

BEN DİLİ

Saygılı rica

FARKLILIKLARA SAYGI

Herkes farklıdır

Herkes değerlidir

Etkili iletişim sorunları çözer, güveni artırır ve bizi birbirimize bağlar.

ETKİLİ İLETİŞİM:

Duygu, düşünce ve bilgilerin karşı tarafça doğru, açık ve net bir şekilde anlaşılmasını sağlayacak şekilde aktarılmasıdır.

Konuştuğumuz
sözler önemli ama...
asıl söylediğimiz
çok daha önemli!

BEDEN DİLİ

SESSİZ AMA EN GÜÇLÜ İLETİŞİM!

Beden dili,
karşımızdaki kişiye
farkında olmadan
mesajlar verir!

JESTLER NEDİR?

El, kol, baş ve vücut hareketlerimizle
anlattığımız mesajlardır.

ÖRNEK JESTLER VE ANLAMLARI

Açık Avuç

Dürüstlük
ve açıklık

Baş Parmak Yukarı

Onaylama,
beğenme

Eller Kavuşturmak

Savunma,
mesafe koyma

Avuç İçi Yukarı

Bilmiyorum,
kararsızım

Parmakla İşaret Etmek

Yönlendirme,
emir verme

Eller Belde

Özgüven,
hazırlıklılık

Eller Yüzde

Düşünme,
karar verme

Eller Kenetli (Parmakları Birleştirmek)

Öz güven,
kontrol, planlama

JESTLER ve MİMİKLER,
İLETİŞİMİN
%60'INDAN
FAZLASINI OLUŞTURUR!

UNUTMA!

İnsanlar, söylediklerinden çok
nasıl söylediğine ve beden diliyle
ne anlattığına odaklanır.

MİMİKLER NEDİR?

Yüz kaslarımızın hareketleriyle
oluşan ifade ve duygulardır.

ÖRNEK MİMİKLER VE ANLAMLARI

Mutluluk

Sevinç, memnuniyet,
pozitiflik

Üzüntü

Keder, üzüntü,
hayal kırıklığı

Şaşkınlık

Beklenmedik durum,
hayret

Kızgınlık

Öfke, rahatsızlık,
hoşnutsuzluk

Korku

Kaygı, endişe,
tehlike algısı

İğrenme

Hoşlanmama,
nefret etme

Şüphe

Emin olmama,
kararsızlık

İlgi

Dikkat etme,
merak

Utanç

Mahcubiyet,
sıkılma

Rahatlama

Huzur, sakinlik,
iç rahatlığı

JESTLER, KONUŞMAMIZA GÜÇ KATAR!

Doğru ve doğal jestler, söylediklerimizi daha iyi anlatır
ve karşımızdaki kişinin daha kolay anlamasını sağlar.

İYİ BİR İLETİŞİM İÇİN;
SÖZLERİMİZE, JESTLERİMİZE VE MİMİKLERİMİZE DİKKAT EDELİM!

MİMİKLER, DUYGULARIMIZIN AYNASIDIR!

Yüzümüz, hissettiklerimizi en hızlı ve en güçlü
şekilde yansıtır. Bazen sözlerden daha etkilidir.

ELLERİMİZ VE DURUŞUMUZ

Eyvah,
SAVUNMA MODU
aktif!

Soru: Beden duruşları bize ne fısıldıyor?

SÖZSÜZ ANLAT BAKALIM!

AYNI HAREKET, FARKLI ANLAM

YÜKSEK ENERJİ

Harika!

DÜŞÜK ENERJİ

Çöpleri
atmayı
unutma.

Tamam.

Ana Fikir: Beden dili her zaman tek bir anlama gelmeyebilir.
Soru: Bağlam (ortam ve durum) neden önemlidir?

İletişim sürecinde konuşmacının sesini kullanma biçimi, yüz ifadesi ve bedensel hareketleri karşısındaki kişiye önemli mesajlar iletir. Özellikle yüzümüzdeki kasların hareket etmesiyle ortaya çıkan, korku, sevinç, şaşkınlık ve öfke gibi duyguları doğrudan yansıtan yüz hareketleri sözsüz iletişimin temel taşlarından biridir.

Parçada sözü edilen ve yüzdeki kas hareketleriyle duyguları yansıtan sözsüz iletişim unsuru aşağıdakilerden hangisidir?

A Jest

B Mimik

C Ben dili

D Empati

İletişim; sadece konuşarak değil, yazıyla, ses tonuyla ya da beden dili, jest, mimik ve bakışlar gibi sözsüz yollarla da gerçekleşir. Günlük yaşamımızda kullandığımız bu yöntemler iletişimin niteliğini doğrudan belirler.

Buna göre aşağıdaki iletişim örneklerinden hangisi türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

A Trafik polisine uzaktan el işaretiyle "dur" demek yerine, sesli olarak "Lütfen durun!" diye bağırması

B Bir kütüphanede görevlinin sessizlik sağlamak için parmağını dudaklarına götürmesi

C Bir yolcunun otobüse bineceği sırada şoföre el sallayarak durdurmak istemesi

D Mağazada tezgahtarın müşteriye hoş geldin anlamında başıyla selam vermesi

SEN DİLİ Mİ, BEN DİLİ Mİ?

Duygunu anlatmanın iki yolu

SEN DİLİ

Suçlar • Etiketler • Savunmaya iter

Odak: Karşıdaki kişi

Sen zaten
hiç dinlemiyorsun!

Her şeyi
yanlış yapıyorsun!

Sonuç: Karşıdaki kişi
kendini saldırı altında hissedebilir.

BEN DİLİ

Olaya • Duyguya • İhtiyaca odaklanır

Odak: Benim yaşadığım

Konuşurken sözüm kesilince
kendimi üzgün hissediyorum.
Lütfen beni dinler misin?

Olay + Duygu + Rica = Ben Dili

Sonuç: Duygu anlaşılır,
çözüm bulmak kolaylaşır.

Böyle
söylemek
yerine...

Unutma: Ben dili suçlamaz; ne yaşadığını ve neye ihtiyacın olduğunu anlatır.

KARŞILAŞTIRMA ZAMANI

Sen çok
bencilsin!

Benim de
fikrimin
dinlenmesini
isterim.

**Sıra Sizde! Bu iki iletişim biçiminin karşıdaki kişide
oluşturduğu farkları tartışın.**

İLETİŞİM REÇETESİ: BEN DİLİ FORMÜLÜ

Çatışmaları çözen sihirli iksirin tarifi!

OLAY / DAVRANIŞ

... olduğunda,

DUYGU

kendimi ... hissediyorum;

ETKİ / İHTİYAÇ

çünkü ...

İSTEK

Senden ... yapmanı istiyorum.

Formülü eksiksiz uygula,
savunma kalkanlarını aş!

CÜMLE TAMİR ATÖLYESİ

Hatalı "Sen Dili" cümlelerini aletlerinle "Ben Dili'ne dönüştür ve tamir et!

× "Sen zaten hiçbir zaman
ödev yapmıyorsun!"

[Boş Yeşil Kutu — Tamir Et!]

× "Sen çok saygısızsın!"

[Boş Yeşil Kutu — Tamir Et!]

× "Sen beni hiç
dinlemiyorsun!"

[Boş Yeşil Kutu — Tamir Et!]

Gamze, arkadaşlarına: "Kütüphanede gürültü olduğu zaman rahatsız oluyorum. Dersime gerektiği gibi çalışamıyorum." demiştir. Gamze'nin bu ifadesi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Yazılı İletişim iletişime

C) Ön yargıya

☒ Ben diline

D) Empatiye

Ben dili, günlük konuşmalarımızda ne düşündüğümüzü ve ne hissettiğimizi birinci tekil şahıs ifadeleriyle belirten konuşma şeklidir. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi iletişimde "ben dili"ne örnektir?

A) A) Her gün sınıfa geç geliyorsun.

☒ B) Derslerine alıřmaman beni üzüyor.

C) Akřamları sürekli telefonla oynuyorsun.

D) Benimle bağırarak konuşma.

İOKBS 2023

İletişim kurduğumuz kişinin kabul edilmeyen davranışları karşısında yaşadığımız duyguları dile getiren, suçlayıcı ve değerlendirmeyen mesajları içeren dile "ben dili" denir. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi ben diline örnektir?

A) Beni hiç dinlemiyorsun.

B) Oyunlarda mızıkçılık yapıyorsun.

C) Komşuları rahatsız edip duruyorsun.

Arkadaşlarıyla kavga etmen beni çok üzüyor.

Sınıf panosu için hazırlaması gereken araştırma ödevini son güne bırakan Kaan, görevi hâlâ bitirmemiştir. Takım arkadaşı Pelin, Kaan'ı suçlamadan kendi hissettiklerini ve bu durumun kendisinde yarattığı etkiyi ifade etmek istemektedir.

Bu durumda Pelin'in kuracağı cümlelerden hangisi "ben dili"ne daha uygundur?

- A** Ödevi zamanında teslim etmeyerek herkesin zamanını boşa harcıyorsun.
- B** Hiçbir sorumluluğunu zamanında yerine getirmeyen çok dikkatsiz birisin.
- C** Zamanında bitirmediğin için panonun boş kalmasından ve notumuzun düşmesinden kaygılanıyorum.
- D** Böyle sorumsuzca davranırsan bundan sonraki ödevleri seninle asla yapmam.

EMPATİ KURMA: KENDİNİ ONUN YERİNE KOYMAK

Onun ayakkabılarını giyip, dünyayı onun gözlerinden görmeye çalışmaktır.

EMPATİ NEDİR?

Kendini karşısındakinin yerine koyarak, onun duygularını ve düşüncelerini anlamaya çalışmaktır.

Empati kurmak, arkadaşının her yaptığına 'haklısın' demek veya ona acımak değildir.

NEDEN ÖNEMLİDİR?

İletişimin gücünü artırır.

Kavga ve yanlış anlamaları önler.

Arkadaşlıkları güçlendirir.

SEMPATİ

(Dışarıdan bakmak)

Çok üzıldüm, ama boş ver, geçer.

VS

(İçeriden, onunla birlikte hissetmek)

EMPATİ (ANLAMAK)

Bu durum seni çok üzmüş. Ben de senin yerinde olsam aynı şeyi hissederdim. Yanındayım.

HIZLI TEKRAR

Pencere Metaforu: Olaylara kendi penceren değil, karşındakinin penceresinden bak.

Ayakkabı Metaforu: Kendini onun yerine koy.

Amaç: Sadece duymak değil, onun duygu ve düşüncelerini doğru anlamak.

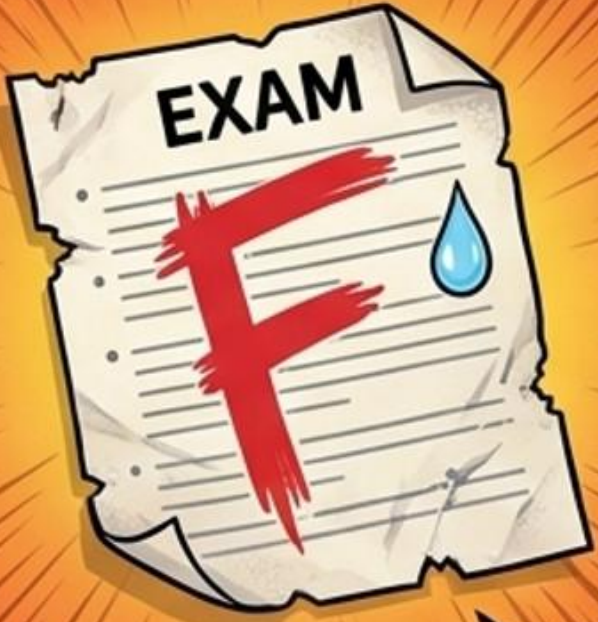

Sonuç: İletişimin gücü artar, bağlar güçlenir.

OYUN ZAMANI: SEN OLSAN NE HİSSEDERDİN?

Doğru ya da yanlış cevap yok, sadece farklı bakış açıları var!

 Sınava çok çalıştın
ama düşük not aldın.

Ben olsam
hissederdim.

 Teneffüste en yakın
arkadaş grubuna
alınmadın.

Ben olsam
hissederdim.

 Sınıfta sunum yaparken
herkes sessizce gözünün
içine baktı.

Ben olsam
hissederdim.

 Maçta tam gol atacakken
ayağın takıldı, düştün.

Ben olsam
hissederdim.

EMPATİNİN 3 ADIMLIK GİZLİ FORMÜLÜ

1 FARK ET

Ne yaşıyor?
Şu an durumu
ne?

2 ANLAMAYA ÇALIŞ

Ne hissediyor
olabilir?
(Korkmuş? Üzgün?
Heyecanlı?)

3 TEPKİ VER

ZAP!

BOOM!

ZAP!

CRACKLE!

Ben nasıl yardımcı
olabilirim? Ona ne
söylersem iyi gelir?

En sevdiğim atım
kayboldu...
Onu mutlaka
bulmalıyız!

Kendimi atın
yerine koydum.
Bir at olsaydım
nereye giderdim
diye düşündüm.

Empati, ♥
karşımızdaki kişinin duygularını
anlamaya çalışmak ve ona
destek olmaktır.

Günlük yaşamda sağlıklı ve olumlu ilişkiler kurabilmek, karşımızdaki insanın duygularını ve düşüncelerini kendi penceremizden değil, onun bakış açısıyla görebilmemize bağlıdır. Buna göre aşağıdaki davranışlardan hangisi empati kurmaya örnek gösterilemez?

A) Yoğun bir trafikten yorgun argın eve gelen babasının yüz ifadesini fark edip, "Babacığım bugün işte çok yoruldun galiba, istersen önce biraz dinlen." diyen bir çocuğun yaklaşımı

B) Okulun ilk günü sınıfa yeni gelen ve kimseyi tanımayan bir öğrencinin yanına gidip, "İlk günler herkes kendisini yalnız hisseder, istersen birlikte oturabiliriz." diyen bir öğrencinin davranışı

 Sınavda beklediği notu alamadığı için üzülen arkadaşına, "Abartılacak bir şey yok, ben her zaman yüksek alıyorum, biraz da sen çalışsaydın." diyen bir öğrencinin sözleri

D) Mağazada elindeki ağır kolileri taşımakta zorlanan yaşlı bir insanı görünce, "Şu an yardıma ihtiyacı olmalı, yerimde olsaydım ben de yardım isterdim." diye düşünerek yardıma koşan bir bireyin tutumu

Empati, bireyin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygularını ve düşüncelerini doğru anlamaya çalışması sürecidir. Bu beceri, insanlar arası ilişkilerin güçlenmesinde ve sağlıklı iletişim kurulmasında kritik bir role sahiptir.

Empati kavramı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A** Empati kuran kişi, karşısındaki bireye değer verdiğini ve onu önemseddiğini hissettirir.
- B** Ön yargılı ve hoşgörüsüz bireylerde empati becerisi oldukça gelişmiş düzeydedir.
- C** Karşısındakini anlamaya çalışan birey, olaylara onun bakış açısıyla yaklaşır.
- D** Empati, iletişimdeki önyargıların azalmasına ve bağların güçlenmesine katkı sağlar.

Nasreddin Hoca evin damından düşmüş, acı içinde kıvrılırken yanına gelen komşuları: "Hocam koca adamsın, dikkatli olsan düşmezdin. Düştün bari biraz dayan. Neden bu kadar söylenip duruyorsun," demişler. Hoca: "Siz hiç damdan düştünüz mü?" diye sormuş. Komşular hep bir ağızdan: "Hayır," demişler. Hoca: "Öyleyse siz gidin de damdan düşen birisi gelsin benim yanıma," demiş.

Bu fıkrada Nasreddin Hoca'nın vurgulamak istediği temel iletişim becerisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A** Karşısındaki kişinin duygularını ve yaşadığı durumu zihnen deneyimleyerek anlamaya çalışan empati
- B** İletişimde karşı tarafı suçlamadan kendi duygularını ifade etmeyi sağlayan ben dili
- C** Ses tonunu ve vurguları etkili kullanarak sözlü iletişimi güçlendirme
- D** Yazılı iletişim araçlarını kullanarak mesajı geniş kitlelere ulaştırma

FARKLILIKLAR BİRLİKTE YAŞAMA YAPBOZUDUR

Açıklama:

İnsanların aksanı, inancı, yaşam deneyimi veya hobileri farklı olabilir. Farklılıklara saygı, herkesi aynı düşünmeye zorlamak değil; farklılıkları bir zenginlik olarak görmektir.

Maria'nın Hikâyesi:

İspanya'dan gelen Maria'nın aksanıyla alay etmek yerine ona Türkçe öğretmek ve onun kültürünü öğrenmek sınıfı nasıl etkiledi?

(Empati + Saygı = Güçlü Dostluk)

DÜŞÜN

Sınıfınıza yeni gelen, hiç kimseyi tanımayan ve farklı bir yöreden gelen birine kendini rahat hissettirmek için ilk gün ne söyledin?

**Arkadaşımız bizimle aynı düşünmüyorsa
nasıl davranmalıyız?**

FARKLILIKLARA SAYGI

Etkili Anlatım

Mesajını anlatmak yetmez,
karşıdaki kişiye ulaştırmak gerekir!

Etkili anlatım; düşünce, duygu veya bilgilerin açık, anlaşılır ve uygun bir şekilde karşı tarafa aktarılmasıdır.

1

DİNLEYİCİYİ DİKKATE ALIR

- Kime konuştuğunu düşünür.
- Dinleyicinin yaşına, bilgi düzeyine ve ihtiyaçlarına uygun konuşur.
- Karşısındaki kişiye saygı gösterir.

2

AÇIK VE ANLAŞILIR KONUŞUR

- Gereksiz ve karmaşık ifadelerden kaçınır.
- Mesajını kısa, açık ve anlaşılır cümlelerle aktarır.
- Nazik ve uygun bir dil kullanır.

3

SESİNİ DOĞRU KULLANIR

- Ses tonunu konuya ve ortama göre ayarlar.
- Önemli noktaları vurgu ve tonlamalarla belirginleştirir.
- Çok hızlı, çok yavaş veya tekdüze konuşmaz.

4

GÖZ TEMASI KURAR

- Konuşurken dinleyicilere bakar.
- Öz teması, ilgiyi ve iletişim kurma isteğini gösterir.
- Sürekli yere veya başka bir yere bakmaktan kaçınır.

5

JEST VE MİMİKLERİNİ KULLANIR

- El, kol ve yüz hareketleriyle anlatımını destekler.
- Beden dilini söyledikleriyle uyumlu kullanır.
- Aşırı veya dikkat dağınık hareketlerden kaçınır.

6

MESAJINI DOĞRU AKTARIR

- Ne söylemek istediğini önceden düşünür.
- Konudan uzaklaşmadan konuşur.
- Bilgiyi doğru ve düzenli biçimde aktarır.

İyi bir iletişim,
daha güçlü
bağlar kurar.

ÜNÜTMA!

Etkili iletişimde anlatıcı yalnızca
“NE SÖYLEYECEĞİNE” değil,
“NASIL SÖYLEYECEĞİNE” ve
“KİME SÖYLEYECEĞİNE” de dikkat eder.

ETKİLİ ANLATIM FORMÜLÜ

AÇIK
MESAJ

+

UYGUN
SES TONU

+

GÖZ
TEMASI

+

BEDEN
DİLİ

+

SAYGI

=

ETKİLİ
ANLATIM

Etkili Dinleyici

Duymak başka,
gerçekten dinlemek başka!

Etkili dinleme;
karşımdaki kişinin söylediklerine
dikkatimizi vererek, anlamaya çalışarak
ve saygı göstererek iletişim kurmaktır.

1

DİKKATİNİ KONUŞMACIYA VERİR

- Konuşmacıyı dikkatle takip eder.
- Telefon, oyun veya başka şeylerle ilgilenmez.
- Konuşma sırasında başka işlerle uğraşmaz.

2

SÖZÜNÜ KESMEDEN DİNLER

- Konuşmacının sözünü tamamlamasını bekler.
- Araya girerek konuşmayı bölmez.
- Önce karşısındakini anlamaya çalışır.

3

ANLAMAYA ÇALIŞIR

- Sadece kelimeleri değil, duygu ve düşünceyi de anlamaya çalışır.
- Emin olmadığı noktaları sorar.
- Hemen yargıya varmaz.

Dinlemek,
anlamaktır.
—♡—

UNUTMA!

Etkili dinlemek, sadece
sessiz kalmak değildir.

4

GÖZ TEMASI KURAR

- Konuşmacıya bakarak dinlediğini gösterir.
- Uygun göz teması, iletişimi güçlendirir.

5

BEDEN DİLİNİ DOĞRU KULLANIR

- Başını sallamak, uygun mimikler kullanmak gibi davranışlarla dinlediğini belli eder.
- Beden diliyle "Seni dinliyorum." mesajı verir.

6

GERİ BİLDİRİM VERİR

- Anladığını uygun ifadelerle gösterir.
- Gerekliğinde soru sorar.
- "Yani sen ... demek istiyorsun, doğru mu?" diyerek kontrol eder.

Yani sen...

7

SAYGILI VE EMPATİK OLUR

- Farklı düşüncelere saygı gösterir.
- Konuşmacının duygularını anlamaya çalışır.
- Katılmadığı bir düşünceyi bile küçümsemekten dinler.

Gerçek dinleme;

DİKKAT ET

+

DİNLE

+

ANLA

+

EMPATİ KUR

+

GERİ BİLDİRİM

ETKİLİ DİNLEME FORMÜLÜ

DİKKAT + SABIR + ANLAMA + SAYGI + GERİ BİLDİRİM
= ETKİLİ DİNLEME

Engin

KULAĞIN ORADA, AKLIN NEREDE?

(Dinlemek Sadece Susmak Değildir)

SÜPER DİNLEYİCİ

İLETİŞİM ZOMBİSİ
(Kötü Dinleyici)

BAM!

Anlıyorum

Anlıyorum

Göz teması
kilitlenmiş!

Kulaklar radar
gibi açık!

Başını sallayarak
uygun tepki
veriyor.

Anlamaya
çalışıyor.

Gözler
telefonda.

YAAWN

Neyse boş ver,
ben ne diyecektim...
diyerek aniden
söz kesiyor.

Etrafa bakıyor,
Sıkıldım mimikleri
yapıyor.

İLETİŞİM
SAVAŞ ALANI
DEĞİL!

YIKICI İLETİŞİMDEN UZAK DUR!

Sözlerin ya köprü kurar, ya da duvar örer!

SÖZ GÜÇTÜR!
YANLIŞ
KULLANMA!

1 İLGİSİZLİK VE NESNELEŞTİRME

ÖRNEK:

Sözünü kesmek, telefonu bırakmamak, emir kipiyle konuşmak: "Yap!", "Hemen getir!"

- ✗ Karşındakini bir birey değil, bir nesne gibi hissettirir.
- ✗ İletişimi koparır, kırgınlık oluşturur.

DİKKAT!

İLGİNİ VER,
KARŞINDAKİNİ GÖR!

2 ONUR KIRICI TAVIRLAR

ÖRNEK:

Alay etmek, lakap takmak, argo kullanmak, küçümsemek.

- ✗ Kişinin özgüvenini zedeler.
- ✗ Kırıcıdır, incitir ve kültürü bozar.

3 GÜVEN ZEDELEYİCİ DAVRANIŞLAR

ÖRNEK:

Tehditkar bir tavır sergilemek.

- ✗ Güveni tamamen yok eder.
- ✗ İlişkileri zehirler, korku yaratır.

GÜVEN BİR KEZ
KIRILIRSA,
ZOR ONARILIR!

4 ÖNYARGI VE SÜREKLİ ELEŞTİRİ

ÖRNEK:

Anlamadan yargılamak, sürekli hata aramak, suçlayıcı "Sen" dili kullanmak.

- ✗ Savunma duvarı oluşturur.
- ✗ İletişimi tartışmaya ve kavgaya dönüştürür.

ÖNCE ANLAMAYA
ÇALIŞ, SONRA
KONUŞ!

5 EMPATİ YOKSUNLUĞU

ÖRNEK:

Karşındakinin hislerini, düşüncelerini ve sınırlarını görmezden gelmek.

- ✗ Anlaşılmadığını hissettirir.
- ✗ İletişimi bir savaş alanına çevirir.

KARŞINDAKİNİN
DUYGULARI DA
GERÇEKTİR!

İYİ İLETİŞİM, İYİ İLİŞKİLERİN ANAHTARIDIR!

SINAV İPUCU

İletişimde amacımız kazanmak değil, anlamak ve birlikte çözüm bulmaktır.

Sözler
sadece geçmişten
gelmez, bugünü de
aydınlatır!

Atasözleriyle iletişim becerisi bağlantısı

Küçük sözler → Büyük farklar!

Atasözleri ve deyimler, iletişim davranışlarının sonuçlarını kısa ve akılda kalıcı biçimde anlatmak için kullanılabilir. Bu etkinlikte amaç sözleri ezberletmek değil, sözlerin bir iletişim olayındaki davranışla nasıl ilişkilendiğini düşündürmektir.

DAHA İYİ
İLETİŞİM

DAHA GÜZEL
İLİŞKİLER

DAHA GÜÇLÜ
BİR BİZ

1 Dilin kemiği yoktur.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Düşünmeden veya kırıcı konuşmanın karşı tarafta incinme oluşturabileceğini hatırlatır.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Efe'nin niyeti kötü olmasa da yazılı mesajının Zeynep'i kırması.

2 Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Nazik, yapıcı ve sakın bir dilin uzlaşmayı kolaylaştırdığını anlatır.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Efe'nin açıklama yapması ve ortak düzenleme önermesi.

3 Az söyle, çok dinle.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Etkin dinlemenin, hemen öğüt vermekten veya yargılamaktan daha etkili olabileceğini vurgular.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Adnan'ın Maria'yı "Boş ver." diyerek susturmak yerine dinlemesi.

4 Önce düşün, sonra söyle.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Mesajı göndermeden önce niyeti, kelimeleri ve olası sonucu kontrol etmeyi öğretir.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Sınıf grubundaki yazışma ve doğrulanmamış etkinlik mesajı.

5 Söz gümüşse sükût altındır.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Öfke anında kırıcı cevap vermek yerine kısa bir mola vermenin değerini gösterir.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Zeynep'in hemen karşılık vermeden açıklama istemesi.

6 Ağzından bal damlamak.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Güler yüzlü, nazik ve destekleyici konuşmayı anlatır.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Maria'ya güven veren, kapsayıcı ve teşvik edici cümleler kurulması.

7 Elin ağzı torba değil ki büzesin.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Başkalarının her sözünü kontrol edemeyeceğimizi; ancak kendi tepkimizi seçebileceğimizi hatırlatır.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Alay eden öğrencilerin sözlerine karşı öğretmenin ve grubun yapıcı tepki vermesi.

8 Bir kulağından girip bir kulağından çıkmak.

İletişim becerisiyle bağlantısı:
Dinlememeyi ve karşıdakinin sözünü önemsememeyi anlatır; olumsuz iletişim örneğidir.

Örnek olayda kullanılacağı yer:
Maria konuşurken onu dinlemeyen veya alay eden öğrencilerin tutumu.

Sözler değişir, insanlar değişir...
Ama iyi iletişim her zaman fark yaratır!

DÜŞÜN

DİNLE

ANLA

SAYGI DUY

DAHA İYİ
BİR DÜNYA İÇİN
KONUŞ

Bağlam uyarısı: "Söz gümüşse sükût altındır." sözü, bir kişinin konuşmasını bastırmak veya sorunları görmezden gelmek için kullanılmamalıdır. Bu etkinlikte sözün anlamı, öfkeyle kırıcı cevap vermeden önce sakinleşmek ve uygun zamanda konuşmak biçiminde ele alınır.

Daha iyi iletişim, daha güzel bir biz! ♥

Nasrettin Hoca ile bir çocuk arasında geçen diyaloga aşağıda yer verilmiştir.

Çocuk: Hocam, bilge bir insan olmanın sırrı nedir? Nasrettin Hoca: Bileni can kulağıyla dinleyeceksin. Söylerken de ağzından çıkanı kulağın duyacak. **Bu diyalogda Nasrettin Hoca, iletişimde aşağıdakilerden hangisinin önemine değinmiştir?**

☒ A) Etkili konuşma ve etkin dinlemenin

B) İletişimde uzlaşmanın

C) İş birliği yapmanın

D) Göz teması kurmanın

- Aslı ile Zeynep parkta buluşmak için sözleştiler. Aslı, buluşma saatinde parka gitti, bir süre bekledi ancak Zeynep gelmedi. Bunun üzerine Zeynep'i telefonla aradı. Ulaşamayınca eve geri döndü. Birkaç saat sonra Zeynep, Aslı'nın evine geldi ve özür dileyerek konuşmaya başladı. O sırada televizyon seyreden Aslı, televizyonun sesini kıstı ve Zeynep'e baktı. Zeynep hastalandığını, hastaneye gittiğini ve muayene olurken telefona cevap veremediğini söyledi. Aslı, Zeynep'in anlattıklarını sözünü kesmeden dikkatle dinledi ve onun yerinde olsa kendisinin de aynı şeyi yapacağını söyledi. Buna göre Aslı ile ilgili,

I. Empati kurmuştur.

II. Etkin dinleme yapmıştır.

III. Sen dilini kullanmıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

I ve II

B) I ve III

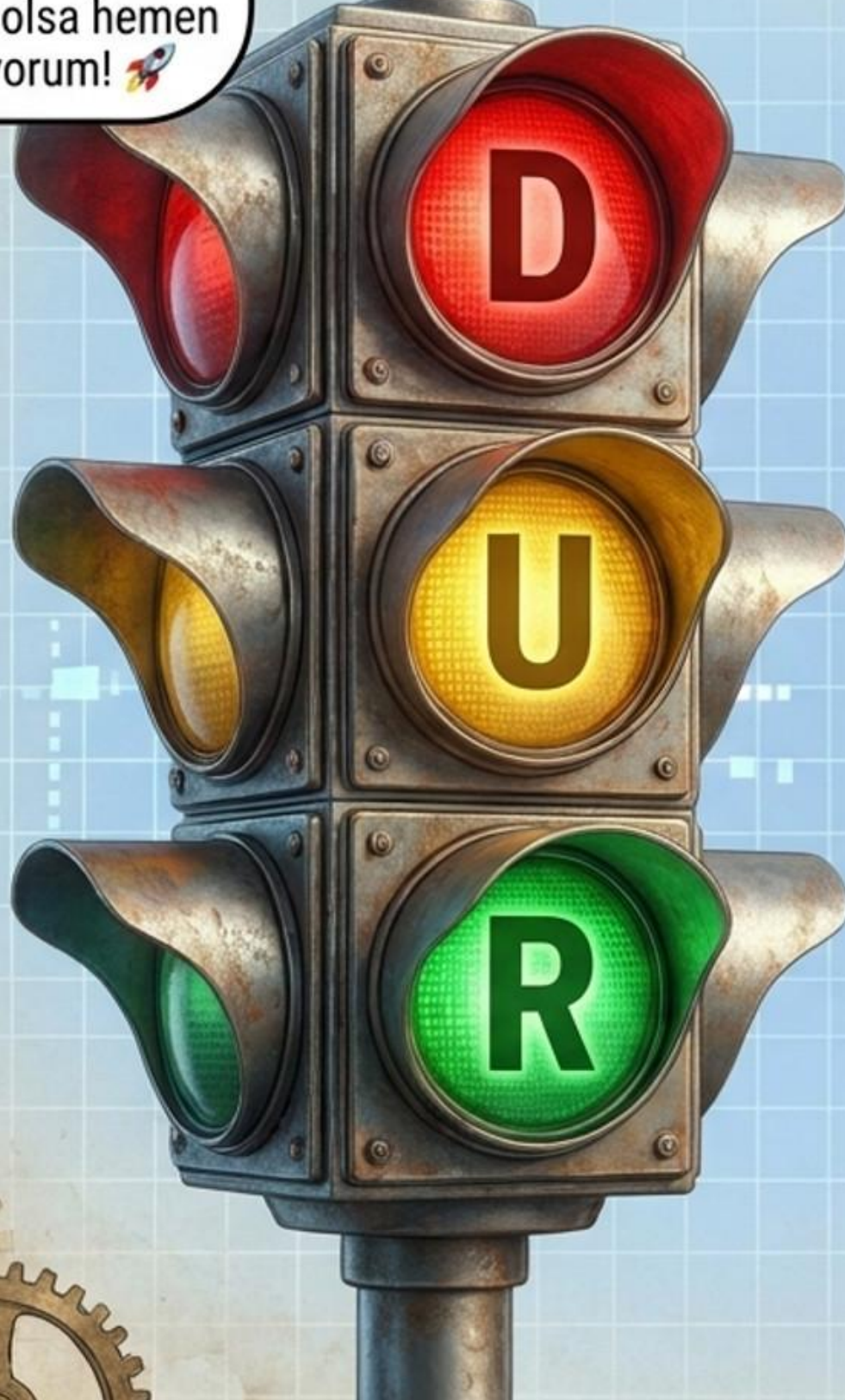
C) II ve III

D) I, II ve III

Dijital Dedektif: DUR Yöntemi

Okul grubuna "Yarın okul tatil!" mesajı geldi. Söylenti bile olsa hemen forward'lıyorum! 🚀

● **DUR:** Hemen 'Paylaş' butonuna basma! Duyguyla hareket etme.

● **ULAŞ:** Bilginin asıl kaynağına, tarihine ve kanıtına (evidence) ulaş.

● **REFERANS AL:** Resmî ve güvenilir başka kaynaklarla karşılaştır, ondan sonra paylaş.

DUR Can! Kim demiş? Resmî duyuru nerede? Sorumlu bir iletişimci kanıt görmeden paylaşmaz!

İletişim, iki kişi arasında
kurulan bir köprüdür.

Daha güçlü
iletişim
→
Daha kapsayıcı
bir toplum
❤️

EMPATİ KÖPRÜSÜ

İLETİŞİM
DUVARI

Ön yargı

Dinlememek

Söz kesmek

Bağırmak

Alay etmek

Empati eksikliği

Dikkatsizlik

Önyargılı düşünmek

Dinleme

Saygı

Açık
iletişim

Göz teması

Beden dili

Geri bildirim

YANLIŞ
ANLAŞILMA

KOPUKLUK

TOPLUMSAL
UZAKLAŞMA

GÜVEN
KAYBI

Peki,
sence iletişimde
en büyük engel
ne olabilir?

BİRLİKTE DAHA GÜÇLÜYÜZ! (Grup İletişimi)

**İYİ İLETİŞİM, GRUBU GÜÇLENDİRİR;
KÖTÜ İLETİŞİM GRUBU BÖLER!**

BİZİM SINIFIMIZIN İLETİŞİM KURALLARI (SINIF SÖZLEŞMEMİZ)

Biz, [..... Sınıfı] öğrencileri olarak, daha huzurlu, saygılı ve güçlü bir sınıf ortamı için şu kurallara uyacağımıza söz veriyoruz:

1. Birbirimize saygı gösteririz. (Farklılıklarımız bizim zenginliğimizdir.)
2. Dinlerken söz kesmeyiz. (Kulağımız da aklımız da oradadır.)
3. Duygularımızı uygun şekilde ifade ederiz. (Sen dili yerine, **BEN DİLİ** kullanırız.)
4. Empati kurmaya çalışırız. (Önce Onun yerinde olsam ne hissederdim? deriz.)
5. Farklı fikirlere açık oluruz. (Alay etmez, dışlamayız.)
6. (Bizim Eklediğimiz Kural)

İLETİŞİM ÇIKIŞ BİLETİ

(Dersten Çıkmadan Önce Son Görev!)

NO: SUPER-COMMUNICATOR-001

1. Bugün öğrendiğim en önemli şey...

2. Artık iletişimde daha çok dikkat
edeceğim şey...

3. Ben dilini kullanarak kuracağım bir
cümle... (Örn: Kalemim izinsiz alındığında...)

4. Yakın zamanda empati kurmam
gereken, karşılaştığım bir durum...

EMPATİ

ETKİN DİNLEME

BEN DİLİ

BEDEN DİLİ

İLETİŞİM SADECE KONUŞMAK DEĞİLDİR; İYİ İLETİŞİM BİR SÜPER GÜÇTÜR!

İletişim sadece sözcüklerle gerçekleştirilebilir.

✓ DOĞRU

✗ YANLIŞ

Beden dili, sözsüz iletişimin bir parçasıdır.

✓ DOĞRU

✗ YANLIŞ

Etkili iletişimde göz teması kurmak önemli değildir.

✓ DOĞRU

✗ YANLIŞ

“Ben dili”, karşı tarafı suçlamadan duygularımızı ifade etmemizi sağlar.

✓ DOĞRU

✗ YANLIŞ

Empati, kendimizi karşıımızdaki kişinin yerine koyabilmektir.

✓ DOĞRU

✗ YANLIŞ

İletişimin gerçekleşmesi için tek bir kişinin bulunması yeterlidir.

✓ DOĞRU

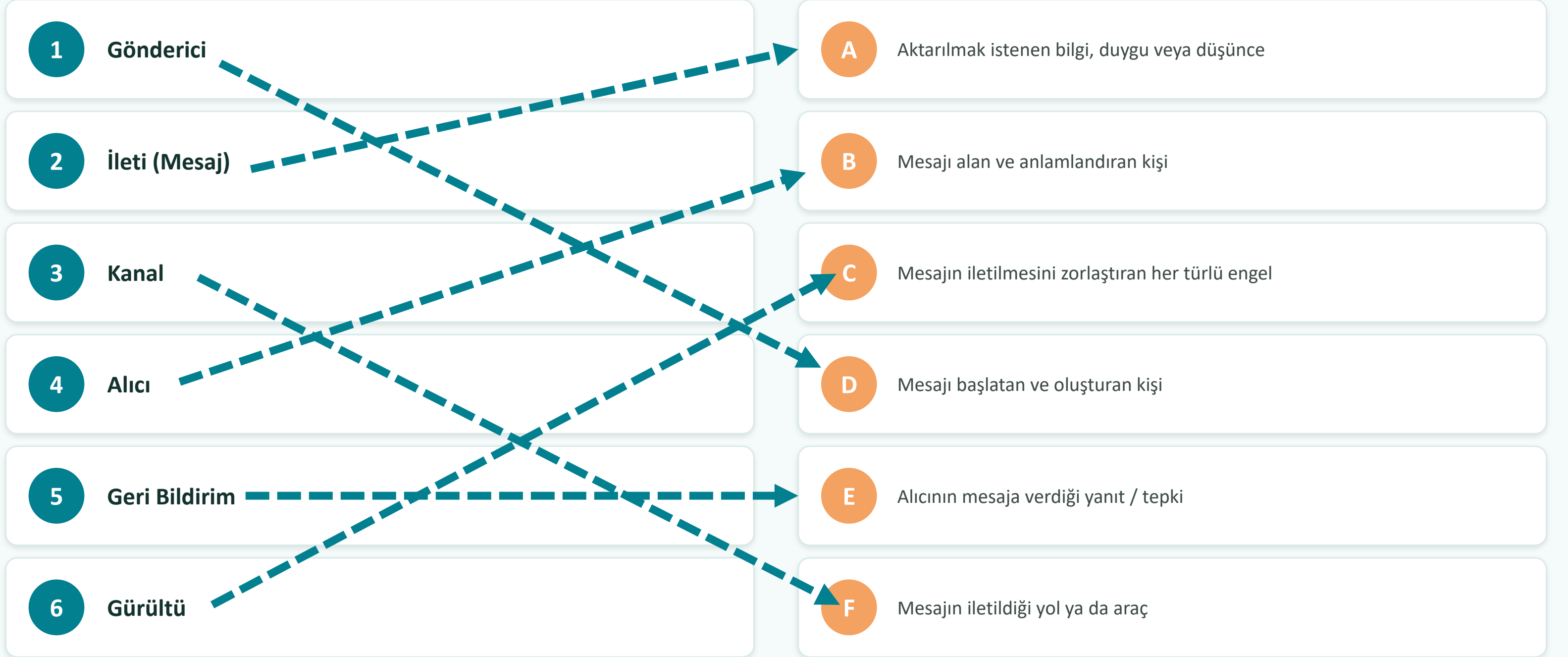
✗ YANLIŞ

EŞLEŞTİRME 1 — İLETİŞİM ÖGELERİ

İletişim ögelerini doğru tanımlarıyla eşleştir

1. ETKİNLİK

EŞLEŞTİRME 2 — TEMEL KAVRAMLAR

Kavramları doğru açıklamalarıyla eşleştir

2. ETKİNLİK

1 Empati

2 Etkin Dinleme

3 Jest

4 Mimik

5 Farklılıklara Saygı

6 Sorumlu İletişim

A

Yüzdeki ifadelerle (gülümseme, kaş çatma) duygu göstermek

B

Bir bilgiyi paylaşmadan önce kaynağını ve doğruluğunu kontrol etmek

C

Kendimizi karşıımızdakiinin yerine koyup duygularını anlamaya çalışmak

D

El, kol ve baş gibi vücut hareketleriyle yapılan işaretler

E

Sadece duymak değil, dikkatle dinleyip anlamaya çalışmak

F

Herkesin kültürüne, inancına, yaşam biçimine önyargısız yaklaşmak

SINIFLANDIRMA 1 — İLETİŞİM TÜRLERİ

Örnek olayları doğru iletişim türüne yerleştir

1 Ahmet, arkadaşına “Merhaba.” demiştir.

2 Atilla, otobüs bekleyen arkadaşına gülümsemiştir.

3 Sancar, ödevlerini mesajla iletmiştir.

4 Gamze, arkadaşına sus işareti yapmıştır.

5 Ramazan, belediyeye dilekçe yazmıştır.

6 Hatice, katılımcılara konuşma yapmıştır.

7 Oktay, iş başvurusu için e-posta göndermiştir.

8 Murat, birine yolu tarif etmiştir.

9 Aysu, başını sallayarak “evet” demiştir.

1-Ahmet, arkadaşına “Merhaba.” demiştir.

6-Hatice, katılımcılara konuşma yapmıştır.

8-Murat, birine yolu tarif etmiştir.

SÖZLÜ İLETİŞİM

3-Sancar, ödevlerini mesajla iletmiştir.

5-Ramazan, belediyeye dilekçe yazmıştır.

7-Oktay, iş başvurusu için e-posta göndermiştir.

YAZILI İLETİŞİM

2-Atilla, otobüs bekleyen arkadaşına gülümsemiştir.

4-Gamze, arkadaşına sus işareti yapmıştır.

9-Aysu, başını sallayarak “evet” demiştir.

SÖZSÜZ İLETİŞİM

SINIFLANDIRMA 2 — BEN DİLİ Mİ, SEN DİLİ Mİ?

4. ETKİNLİK

Cümleleri doğru dil türüne yerleştir

1 “Odanı toplamadığın için sana çok kızıyorum!”

2 “Eşyalarım karıştırıldığında rahatsız oluyorum.”

3 “Sürekli geç kalıyorsun, hiç sorumluluk almıyorsun!”

4 “Yüksek sesle konuşulunca dikkatim dağılıyor.”

5 “Sen hep bahane buluyorsun, hiç değişmiyorsun!”

6 “Gelmeyeceğini haber vermeyince endişelendim.”

2-“Eşyalarım karıştırıldığında rahatsız oluyorum.”

4-“Yüksek sesle konuşulunca dikkatim dağılıyor.”

6-“Gelmeyeceğini haber vermeyince endişelendim.”

BEN DİLİ

1-“Odanı toplamadığın için sana çok kızıyorum!”

3-“Sürekli geç kalıyorsun, hiç sorumluluk almıyorsun!”

5-“Sen hep bahane buluyorsun, hiç değişmiyorsun!”

SEN DİLİ

SINIFLANDIRMA 3 — İLETİŞİME ETKİSİ

Davranışları kolaylaştırıyor mu, zorlaştırıyor mu? Doğru kutuya yerleştir

5. ETKİNLİK

1 Göz teması kurarak dinlemek

2 Konuşanın sözünü kesmek

3 Empati kurarak yaklaşmak

4 Alaycı bir üslup kullanmak

5 Açık ve net ifadeler kullanmak

6 Telefonla ilgilenip dinlememek

7 Ben dili ile duygusunu anlatmak

8 Önyargıyla yaklaşmak

Göz teması kurarak dinlemek

Empati kurarak yaklaşmak

Açık ve net ifadeler kullanmak

Ben dili ile duygusunu anlatmak

İLETİŞİMİ KOLAYLAŞTIRAN

Konuşanın sözünü kesmek

Alaycı bir üslup kullanmak

Telefonla ilgilenip dinlememek

Önyargıyla yaklaşmak

İLETİŞİMİ ZORLAŞTIRAN

[Hakkımda](#)

KANALIMIN Adresini
ziyaret edip ,kanalıma
takip edebilirsiniz.

Engin Öğretmen | Engin Demirci

@engindemirci44 • 1,6 B abone • 1,9 B video

Bir öğretmenin dünyası...devamı

Facebook ve 3 bağlantı daha

Kanalı özelleştir

Videoları yönet

POWERPOINT
SUNUMLARI

Ana Sayfa

Videolar

Shorts

Podcast'ler

Kurslar

Oynatma listeleri

Gönderiler

Son yüklenenler

Popüler

İlk yüklenenler

Sarp Kayalıklarda Bir Mucize Sümela Manastırı Hikayesi ve Gizemleri
7 görüntüleme • 4 hafta önce

LGS'ye 1 Gün Kala: Sakin Ol ve Bunu Dinle
18 görüntüleme • 2 ay önce

LGS'den Önce Mutlaka Dinle! | Son Mesaj ve Tam Motivasyon
24 görüntüleme • 2 ay önce

